

METODOLOGIA PENTRU OBȚINEREA GRADELOR PROFESIONALE

DEBUTANT - studii medii*

1. Personalul clerical își începe activitatea prin titularizarea pe post, care devine efectivă la data hirotoniei.
2. Pentru candidații care doresc numirea într-un post clerical, titularizarea pe posturile scoase la concurs de Centrul eparhial este obligatorie și se face în baza examenului de capacitate preoțească prevăzut de *Regulamentul de numiri și transferări*. În acest scop, eparhiile au obligația să publice posturile vacante în vederea organizării examenului de titularizare (capacitate preoțească).
3. Numirea pe post ca titular în vederea hirotoniei se face în limita posturilor publicate și în ordinea mediilor generale de titularizare, ținând cont și de activitatea fiecărui candidat.
4. Înscrierea pentru titularizare se face la Centrul eparhial prin depunerea unui dosar care va cuprinde:
 - cerere către Chiriarh;
 - copie după diploma de absolvire a seminarului sau copie după diploma de bacalaureat și copie după certificatul de atestare a competențelor profesionale;
 - Curriculum Vitae;
 - dovadă că nu există impedimente canonice la hirotonie (cercetarea canonică de către marele eclesiarh, recomandarea preotului duhovnic și a preotului paroh).
5. Examenul de capacitate preoțească se ține în cel puțin două sesiuni (septembrie și martie) sau în atâtea câte sunt necesare Centrului eparhial și este valabil timp de un an de zile, iar pentru candidații care obțin media peste 9.00 este valabil doi ani.
6. Media generală de titularizare rezultă din: media de absolvire a seminarului (media anilor de studii), media de bacalaureat, media de atestare a competențelor profesionale și media examenului de capacitate preoțească, adunate și împărțite la patru**.
7. Candidații care nu au promovat examenul de capacitate preoțească se pot prezenta la un nou examen în sesiunea următoare, în aceleași condiții amintite mai sus. Media de promovare a examenului de capacitate este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00.

* Prezentă *Metodologie* pentru categoria „studii medii” se aplică în mod excepțional doar în situația în care centrul eparhial are nevoie de personal clerical cu studii medii, conform cu prevederile art. 124 alin. 3 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*.

** În cazul în care vor exista candidați care au absolvit seminarul înainte de 1989, media se împarte la trei, întrucât nu există *atestat*.

8. În răstimpul dintre sesiunile examenului de capacitate preoțească numirea în posturile vacante (titularizarea) se face, la cerere, în ordinea mediilor, dintre candidații care au certificatul de capacitate valabil.
9. Comisia examenului de capacitate se propune aprobării chiriarhului de către *Sectorul administrativ bisericesc / Sectorul învățământ și activități cu tineretul*. Ea este alcătuită din profesori de la facultățile de teologie sau de la seminariile teologice, sub președinția chiriarhului, la care se pot adăuga consilieri din cadrul Centrului eparhial sau preoți cu pregătire teologică superioară (doctori în teologie, absolvenți de masterat sau gradul I în preoție), având activitate pastoral-misionară și administrativă foarte bună sau excepțională.
10. Programa pentru examenul de capacitate va fi axată pe probleme actuale: pastoral-liturgice, cultural-misionare, social-filantropice, educative și alte probleme specifice eparhiilor. Examenul va consta dintr-o probă scrisă și una orală și va fi precedat de o testare psihologică.
11. Condițiile menționate amendează și întregesc *Regulamentul de numire și transferare a clerului*.
12. Centrul eparhial eliberează, la cerere, *Certificat de titularizare (capacitate preoțească)*, în care se înscrie rezultatul obținut.

DEFINITIV – studii medii

1. Pentru personalul clerical, definitivarea pe post este obligatorie și se obține prin cursuri și examene speciale de definitivare la minimum 1 an și cel mult 5 ani de la titularizarea pe post, prin hirotonie.
2. Înscrierea preoților la cursurile de definitivare se face la Centrul eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:
 - cerere către Chiriarh;
 - copie după diploma de absolvire a seminarului sau copie după diploma de bacalaureat;
 - copie după certificatul de atestare a competențelor profesionale;
 - copie după certificatul de capacitate preoțească;
 - adeverința care să ateste cel puțin 1 an de vechime în preoție;
 - memoriu de activitate avizat de protopop;
 - raportul protopopului în legătură cu inspecțiile anuale;
 - media notărilor administrative pentru activitatea desfășurată, stabilită potrivit *Regulamentului de numiri și transferări*, având calificativul cel puțin "Bine".
3. Lista cu numele candidaților care au primit aprobarea chiriarhului pentru înscrierea la cursurile de definitivare se comunică centrului teritorial de cursuri, cu cel puțin 15 zile înainte de începerea cursurilor. Dosarele se depun, prin protopopiat, la Centrul eparhial și sunt analizate de *Sectorul administrativ bisericesc / Sectorul învățământ și activități cu tineretul*.
4. Cursurile pentru definitivare, cu o durată de 2 săptămâni și frecvență obligatorie, se organizează la cele 6 centre mitropolitane în perioada iulie – septembrie, pe baza tematicii aprobate de *Sinodul mitropolitan*, desfășurându-se în cel mai adecvat spațiu de studiu de pe raza centrului teritorial.

5. Centrele de perfecționare pentru obținerea gradului I sunt cele aprobate de Sfântul Sinod, la Facultățile de Teologie Ortodoxă din: București (și extensia de la Roma, Italia), Iași (și extensia de la Chișinău, Republica Moldova), Sibiu, Craiova, Timișoara și Cluj-Napoca.
6. Cursurile se finalizează cu examenul de definitivare constând în două probe: o *probă scrisă* și o *probă orală* (de cunoștințe teologice inter-disciplinare și pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de *Sinodul mitropolitan* și a bibliografiei recomandate.
7. Media de promovare a examenului de definitivare este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6 (șase), calculându-se ca medie aritmetică a celor două probe.
8. Candidații care nu au promovat examenul de definitivare se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.
9. Centrul eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrele mitropolitane de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, *Certificat de acordare a definitivării*.

GRADUL II – studii medii

1. Înscrierea pentru gradul II se face, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului de definitivare.
2. Înscrierea preoților la cursurile pentru gradul II se face la Centrul eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:
 - cerere către Chiriarh;
 - copie după diploma de absolvire a seminarului sau copie după diploma de bacalaureat;
 - copie după certificatul de atestare a competențelor profesionale;
 - copie după certificatul de capacitate preotească;
 - copie după certificatul de acordare a definitivării;
 - adeverința care să ateste cel puțin 5 ani de vechime în preoție;
 - memoriu de activitate avizat de protopop, având calificativul cel puțin „*Bine*”;
 - dovadă cu notările administrative de la Centrul eparhial de la obținerea gradului definitiv până în prezent;
 - dovadă privind elaborarea sau susținerea unei conferințe preoțești ori a unei teme în cadrul cercului pastoral, în ultimii 4 ani.
3. Pentru înscriere, precum și pentru organizarea cursurilor și a examenelor pentru gradul II sunt valabile aceleași criterii menționate la definitivare.
4. Cursurile se finalizează cu examenul de definitivare constând în două probe: o *probă scrisă* și o *probă orală* (de cunoștințe teologice inter-disciplinare și pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de *Sinodul mitropolitan* și a bibliografiei recomandate.
5. Media de promovare a examenului pentru gradul II este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase).

6. Candidații care nu au promovat examenul de gradul II se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.
7. Centrul eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrele mitropolitane de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, *Certificat de acordare a gradului II*.

GRADUL I – studii medii

1. Înscrierea pentru gradul I se face, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului pentru gradul II.
2. Centrele de perfecționare pentru obținerea gradului I sunt cele aprobate de Sfântul Sinod și menționate de prezenta Metodologie, la pct. 5, *Definitiv – studii medii*.
3. Dosarul de înscriere pentru obținerea gradului I se întocmește în aceleași condiții ca la gradul II și va cuprinde în plus:
 - adeverință care să ateste cel puțin 9 ani de vechime în preoție;
 - dovadă privind elaborarea sau susținerea unei conferințe preoțești ori a unei teme în cadrul cercului pastoral, în ultimii 4 ani;
 - dovadă privind publicarea unor materiale de interes bisericesc (studii, articole, predici, cateheze etc.) și/sau apariții în mass-media bisericească;
 - atestarea privind organizarea unei vizite arhieresti în parohie, precum și a realizărilor semnificative pe plan pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, în ultimii 4 ani.
4. Perioada de depunere și aprobare a dosarelor de înscriere la gradul I este cea prevăzută pentru definitivare și gradul II.
5. Pentru examenul de gradul I, centrele mitropolitane în colaborare cu Centrele eparhiale alcătuiesc programa însoțită de bibliografia orientativă care va cuprinde teme de interes pentru preoțime cu conținut: teologic, pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, de drept bisericesc, administrație parohială și legislație. Acestea vor fi în conformitate cu *Anul omagial* și *Anul comemorativ* stabiliți de Sfântul Sinod.
6. Programa însoțită de bibliografia orientativă se aprobă de *Sinoadele mitropolitane* și se comunică la *Cancelaria Sfântului Sinod* și la Centrele eparhiale sufragane care au îndatorirea să le publice și pe baza căreia se vor solicita subiecte pentru lucrările de grad.
7. După primirea dosarelor de înscriere, centrul mitropolitan stabilește o dată comună pentru susținerea colocviului în vederea admiterii la grad.
8. În vederea alegerii unui subiect pentru lucrarea de grad, candidatul se va consulta cu unul din profesorii coordonatori, iar titlul lucrării, formulat în urma acestei consultări, va fi propus spre aprobare în cadrul colocviului de admitere.
9. Colocviul de admitere se susține pe baza programei orientative aprobate, în fața unei comisii prezidate de chiriarh sau delegatul său, alcătuită din cadre didactice universitare (*profesor, conferențiar sau lector*) și 1 – 2 consilieri de la Centrul eparhial, cu gradul I

sau doctori în teologie. Rezultatul colocviului de admitere se consemnează prin calificativele „Admis” sau „Respins”.

10. Pentru *gradul I*, se efectuează o inspecție specială la parohia în care activează candidatul, de către un delegat al chiriarhului.
11. Obiectivele inspecției speciale se stabilesc de către chiriarh, iar rezultatele acesteia și calificativul obținut, cel puțin „Bine”, se consemnează într-un proces-verbal și se depun la dosarul candidatului.
12. Lucrarea de grad se depune la centrul mitropolitan de perfecționare până la 30 septembrie, în vederea recenzării de către profesorul coordonator în cel mult 30 de zile și pentru stabilirea datei la care va avea loc colocviul pentru susținerea lucrării de grad, în trimestrul IV.
13. Colocviul pentru susținerea lucrării de grad se organizează, pe eparhii, la centrul mitropolitan de perfecționare la care s-a înscris candidatul, în fața unei comisii prezidate de chiriarh sau delegatul său (*profesor, conferențiar sau lector*), alcătuită din: profesorul coordonator, un cadru didactic din secția în care se înscrie subiectul lucrării de grad și delegatul Centrului eparhial de care aparține candidatul.
14. Nota minimă de admitere a lucrării și de promovare a colocviului este 8.00 (opt).
15. Candidații care nu au promovat colocviul pentru gradul I se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.
16. Centrul eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrul de perfecționare, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, *Certificat de acordare a gradului I*.

DEBUTANT – studii superioare

1. Personalul clerical își începe activitatea prin titularizarea pe post, care devine efectivă la data hirotoniei.
2. Pentru candidații care doresc numirea într-un post clerical, titularizarea pe posturile scoase la concurs de Centrul eparhial este obligatorie și se face în baza examenului de capacitate preoțească prevăzut de *Regulamentul de numiri și transferări*. În acest scop, eparhiile au obligația să publice posturile vacante în vederea organizării examenului de titularizare (capacitate preoțească).
3. Numirea pe post ca titular în vederea hirotoniei se face în limita posturilor publicate și în ordinea mediilor obținute de candidați la examenul de capacitate, ținând cont și de activitatea fiecărui candidat.
4. Înscrierea pentru titularizare se face la Centrul eparhial prin depunerea unui dosar care va cuprinde:
 - cerere către Chiriarh;
 - copii după actele de studii: diploma de licențiat în teologie, master, doctorat și foile matricole;
 - Curriculum Vitae;

- dovadă că nu există impedimente canonice la hirotonie (cercetarea canonică de către marele eclesiarh, recomandarea preotului duhovnic și a preotului paroh).
- 5. Examenul de capacitate preoțească se ține, de regulă, în cel puțin două sesiuni (septembrie și martie) sau în atâtea câte sunt necesare Centrului eparhial și este valabil timp de un an de zile, iar pentru candidații care obțin media peste 9.00 este valabil doi ani.
- 6. Media generală de titularizare rezultă din media examenului de licență, media celor patru ani de studii și media examenului de capacitate preoțească, împărțite la trei.
- 7. Candidații care nu au promovat examenul de capacitate preoțească se pot prezenta la un nou examen în sesiunea următoare, în aceleași condiții amintite mai sus.
- 8. În răstimpul dintre sesiunile examenului de capacitate preoțească, numirea în posturile vacante (titularizarea) se face, la cerere, în ordinea mediilor, dintre candidații care au certificatul de capacitate valabil.
- 9. Comisia examenului de capacitate se propune aprobării chiriarhului de către *Sectorul administrativ bisericesc / Sectorul învățământ și activități cu tineretul*. Ea este alcătuită din profesori de la facultățile de teologie sau de la seminariile teologice, sub președinția chiriarhului, la care se pot adăuga consilieri din cadrul Centrului eparhial sau preoți cu pregătire teologică superioară (doctori în teologie, absolvenți de masterat sau gradul I în preoție), având activitate pastoral-misionară și administrativă foarte bună sau excepțională.
- 10. Programa pentru examenul de capacitate va fi axată pe probleme actuale: pastoral-liturgice, cultural-misionare, social-filantropice, educative și alte probleme specifice eparhiilor. Examenul va consta dintr-o probă scrisă și una orală și va fi precedat de o testare psihologică.
- 11. Centrul eparhial eliberează, la cerere, *Certificat de titularizare (capacitate preoțească)*, în care se înscrie rezultatul obținut.
- 12. Condițiile menționate amendează și întregesc *Regulamentul de numire și transferare a clericului*.

DEFINITIV – studii superioare

1. Pentru personalul clerical, definitivarea pe post este obligatorie și se obține prin cursuri și examene speciale de definitivare la minimum 1 an și cel mult 5 ani de la titularizarea pe post, prin hirotonie.
2. Înscrierea preoților la cursurile de definitivare se face la Centrul eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:
 - cerere către Chiriarh;
 - copie după actele de studii: diploma de licență în teologie, master, doctorat și foile matricole;
 - adeverința care să ateste cel puțin 1 an vechime în preoție;
 - memoriu de activitate avizat de protopop;
 - raportul protopopului în legătură cu inspecțiile anuale;

- media notărilor administrative pentru activitatea desfășurată, stabilită potrivit *Regulamentului de numire și transferare a clerului*, având calificativul cel puțin „Bine”.
- 3. Lista cu numele candidaților care au primit aprobarea chiriarhului pentru înscrierea la cursurile de definitivare se comunică centrului teritorial de cursuri, cu cel puțin 15 zile înainte de începerea cursurilor.
- 4. Cursurile pentru definitivare cu o durată de 2 săptămâni și frecvență obligatorie, se organizează la cele 6 centre teritoriale, în perioada iulie – septembrie, pe baza tematicii aprobate de *Sinodul mitropolitan*.
- 5. Cursurile se finalizează cu examenul de definitivare constând în două probe: o probă scrisă și o probă orală (de cunoștințe teologice inter-disciplinare și pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de *Sinodul mitropolitan* și a bibliografiei recomandate.
- 6. Media de promovare a examenului de definitivare este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase), calculându-se ca medie aritmetică a celor două probe.
- 7. Candidații care nu au promovat examenul de definitivare se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.
- 8. Centrul eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrele teritoriale de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, *Certificat de acordare a definitivării*.

GRADUL II - studii superioare

1. Înscrierea la gradul II se face, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului de definitivare.
2. Înscrierea preoților licențiați în teologie la cursurile pentru gradul II se face la Centrul eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:
 - cerere către Chiriarh;
 - copie după Diploma de licențiat în teologie;
 - adeverință care să ateste cel puțin 5 ani vechime în preoție;
 - memoriu de activitate avizat de protopop, având calificativul cel puțin „Bine”;
 - dovadă privind publicarea unor cărți, studii, articole, predici, cateheze, conferințe, alte materiale de interes bisericesc și apariții în mass-media bisericească;
 - dovadă privind elaborarea sau susținerea unei conferințe preoțești ori a unei teme în cadrul cercului pastoral, în ultimii 4 ani.
3. Pentru înscriere, precum și pentru organizarea cursurilor și a examenelor pentru gradul II sunt valabile aceleași criterii menționate la definitivare.
4. Cursurile se finalizează cu examen constând în două probe: o probă scrisă și o probă orală (de cunoștințe teologice inter-disciplinare și pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de *Sinodul mitropolitan* și a bibliografiei recomandate.
5. Media de promovare a examenului pentru gradul II este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase).

6. Candidații care nu au promovat examenul de gradul II se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.
7. Centrul eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrele teritoriale de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, *Certificat de acordare a gradului II*.

GRADUL I – studii superioare

1. Înscrierea la gradul I se face, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului pentru gradul II.
2. Centrele de perfecționare pentru obținerea gradului I sunt cele aprobate de Sfântul Sinod și menționate de prezenta Metodologie, la pct. 5, *Definitiv – studii medii*.
3. Dosarul de înscriere a licențiaților în teologie pentru obținerea gradului I se întocmește în aceleași condiții ca la gradul II și va cuprinde în plus:
 - cerere către Chiriarh;
 - adeverința care să ateste cel puțin 9 ani vechime în preoție;
 - dovadă privind publicarea unor cărți, studii, articole, predici, cateheze, conferințe, alte materiale de interes bisericesc;
 - participări la emisiuni radio și TV, cu binecuvântarea chiriarhului;
 - atestarea privind organizarea unei vizite arhieresti în parohie, precum și a realizărilor semnificative pe plan pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, în ultimii 4 ani.
4. Perioada de depunere și aprobare a dosarelor de înscriere la gradul I este cea prevăzută pentru definitivare și gradul II.
5. Pentru examenul de gradul I, centrele de perfecționare în colaborare cu Centrele eparhiale alcătuiesc programa însoțită de bibliografia orientativă care va cuprinde teme de interes pentru preoțime cu conținut teologic: pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, de drept bisericesc, administrație parohială și legislație.
6. Programa însoțită de bibliografia orientativă se aprobă de sinoadele mitropolitane și se comunică la *Cancelaria Sfântului Sinod* și la Centrele eparhiale sufragane care au îndatorirea să le publice și pe baza căreia se vor solicita subiecte pentru lucrările de grad.
7. În vederea alegerii unui subiect pentru lucrarea de grad, candidatul se va consulta cu unul din profesorii coordonatori, iar titlul lucrării, formulat în urma acestei consultări, va fi propus, spre aprobare, în cadrul colocviului de admitere.
8. După primirea dosarelor de înscriere, Centrul eparhial stabilește o dată comună pentru susținerea colocviului în vederea admiterii la grad.
9. Colocviul de admitere se susține pe baza programei orientative aprobate, în fața unei comisii prezidate de chiriarh sau delegatul său, alcătuită din cadre didactice universitare (*profesor, conferențiar sau lector*) și 1 sau 2 consilieri de la Centrul eparhial, cu gradul I sau doctori în teologie. Rezultatul colocviului de admitere se consemnează prin calificativele „*Admis*” sau „*Respins*”.

10. Pentru înscrierea la gradul I, se efectuează o inspecție specială la parohia în care activează candidatul, de către un delegat al chiriarhului.
11. Obiectivele inspecției speciale se stabilesc de către chiriarh, iar rezultatele acesteia și calificativul obținut, cel puțin „Bine”, se consemnează într-un proces-verbal și se depun la dosarul candidatului.
12. Lucrarea de grad se depune la centrul mitropolitan de perfecționare până la 30 septembrie, în vederea recenzării de către profesorul coordonator în cel mult 30 de zile și pentru stabilirea datei la care va avea loc colocviul pentru susținerea lucrării de grad, în trimestrul IV.
13. Colocviul pentru susținerea lucrării de grad se organizează, pe eparhii, la centrul de perfecționare la care s-a înscris candidatul, în fața unei comisii prezidate de chiriarh sau delegatul său (*profesor, conferențiar sau lector*), alcătuită din: profesorul coordonator, un cadru didactic din secția în care se înscrie subiectul lucrării de grad și delegatul Centrului eparhial de care aparține candidatul.
14. Nota minimă de admitere a lucrării și de promovare a colocviului este 8.00 (opt).
15. Candidații care nu au promovat colocviul pentru gradul I se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.
16. Centrul eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrul de perfecționare, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, *Certificat de acordare a gradului I*.

PRECIZĂRI ADIȚIONALE (comune pentru personalul clerical cu studii medii și studii superioare)

1. Personalului didactic licențiat la specializarea *Teologie Pastorală* din cadrul *Facultăților de Teologie Ortodoxă*, care predă discipline de specialitate teologică în învățământul universitar și care este hirotonit, i se echivalează direct, pe bază de acte justificative, funcțiile didactice obținute în învățământul de stat cu gradele profesionale pentru personalul clerical astfel:
 - a. funcția didactică de *lector universitar* cu gradul clerical *definitiv*;
 - b. funcția didactică de *conferențiar universitar* cu gradul *II* clerical;
 - c. funcția didactică de *profesor universitar* cu gradul *I* clerical.
2. Personalului didactic licențiat la specializarea *Teologie Pastorală* din cadrul *Facultăților de Teologie Ortodoxă*, care predă discipline de specialitate teologică în învățământul preuniversitar teologic sau care predă disciplina *Religie* în învățământul de stat, i se echivalează, pe bază de acte justificative, gradele didactice obținute în învățământul de stat cu gradele profesionale pentru personalul clerical, cu obligația susținerii examenului de titularizare (capacitate preoțească), înaintea hirotoniei și cu respectarea perioadelor de echivalare dintre grade.
3. Echivalarea funcțiilor didactice (*lector, conferențiar, profesor*) din învățământul teologic universitar și a gradelor didactice din învățământul preuniversitar (*definitiv, gradul II, gradul I*) cu gradele profesionale clericale se face de către *Sectorul administrativ bisericesc al Administrației Eparhiale*, care eliberează *Certificatul de grad (definitiv, gradul II, gradul I)* pe baza unui referat aprobat de Chiriarh.

4. Personalului din învățământul teologic universitar și preuniversitar i se asimilează, la cerere, vechimea în funcția didactică cu vechimea în cler, în vederea stabilirii claselor de salarizare, printr-o adeverință eliberată de către *Sectorul administrativ bisericesc al Administrației Eparhiale* pe baza unui referat aprobat de Chiriarh.
5. Absolvenții de *masterat* în teologie, după promovarea examenului de titularizare (capacitate preoțească), primesc *Certificat de acordare a definitivării*, la cerere, la minimum un an de la titularizarea pe post, prin hirotonie, în baza dosarului cu actele justificative prevăzute de *Metodologie*, trecându-li-se media de pe actele de echivalare (anul I + anul II + disertație/3).
6. Studiile teologice de *masterat* pot fi echivalate o singură dată, la alegere, cu gradul clerical *definitiv* sau *gradul II* clerical.
7. Absolvenții cursurilor de doctorat și cei cu diplomă de *masterat* în teologie sunt încadrați la *gradul II*, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului de definitivare, pe baza unui dosar cuprinzând:
 - cerere către Chiriarh;
 - copie după actul de absolvire a cursurilor de doctorat sau după diploma de masterat și a foii matricole;
 - adeverința care să ateste cel puțin 5 ani de vechime în preoție;
 - memoriu de activitate avizat de protopop sau de conducătorul instituției de învățământ teologic;
 - dovadă privind publicarea unor materiale de interes bisericesc (studii, articole, predici, cateheze etc.) sau apariții în mass-media bisericească;
 - adeverință privind titularizarea prin examen de capacitate preoțească sau numire pe post, iar în cazul cadrelor didactice din învățământul teologic, adeverință de titularizare sau numire pe post.
8. Doctorii în teologie sunt încadrați la gradul I, la cerere, după cel puțin 1 an de la promovarea examenului pentru gradul II, pe baza unui dosar cuprinzând:
 - cerere către Chiriarh;
 - adeverința care să ateste cel puțin 6 ani de vechime în preoție;
 - copie după diploma de doctor în teologie;
 - adeverință privind titularizarea prin examen de capacitate preoțească sau numire pe post;
 - memoriu de activitate cuprinzând lista lucrărilor publicate, avizat de protopop sau de conducătorul instituției de învățământ teologic.
9. Personalul clerical care a obținut titlul de doctor în domenii conexe teologiei poate fi încadrat la gradul I, la cerere, dacă teza de doctorat are relevanță pentru misiunea Bisericii și a fost obținută la o instituție cu prestigiu academic. Pentru clericii care au obținut titlul de doctor în teologie în alte domenii, pentru echivalarea titlului academic sunt necesare: binecuvântarea chiriarhului la momentul înscrierii la doctorat și îndeplinirea criteriilor stabilite de Sfântul Sinod privind mediile de admitere (minimum 8,51). Pentru echivalare, candidații vor depune un dosar care va cuprinde, pe lângă actele prevăzute de *Metodologie*, o copie a tezei de doctorat.
10. Centrele teritoriale de cursuri vor constitui o comisie prezidată de chiriarh sau delegatul acestuia, alcătuită din cadre didactice universitare (*profesor, conferențiar sau lector*)

din cuprinsul mitropoliei și 1 sau 2 consilieri de la Centrele eparhiale, cu gradul I sau doctori în teologie, care va analiza îndeplinirea criteriilor și posibilitatea echivalării titlului de doctor cu gradul I clerical.

11. Slujitorilor cu funcții de conducere în administrația bisericească (*vicar, consilier, inspector, secretar eparhial*) de minimum 5 ani, fără sancțiuni, care au fost numiți direct la parohii (fără concurs) de către Patriarhul României (cf. art. 39 alin. 1 din *Statut*) sau de către Chiriarh (cf. art. 105 alin. 3 din *Statut*), li se echivalează examenul de capacitate preoțească printr-o adeverință cu o notă pentru activitatea administrativă eliberată de către *Sectorul administrativ bisericesc* al *Administrației Eparhiale* pe baza unui referat aprobat de Chiriarh.
12. Personalului din administrația bisericească, încadrat în funcții de conducere (*vicar, consilier, inspector, secretar eparhial*) i se asimilează, la cerere, vechimea în funcția administrativă cu vechimea în cler, în vederea stabilirii claselor de salarizare, printr-o adeverință eliberată de către *Sectorul administrativ bisericesc* al *Administrației Eparhiale* pe baza unui referat aprobat de Chiriarh.
13. Cu binecuvântarea chiriarhului, personalul clerical monahal poate obține grade profesionale în aceleași condiții prevăzute pentru clerul de mir. La dosarele de înscriere se va ține cont de recomandarea exarhului și a starețului și nu sunt necesare lista articolelor publicate și aparițiile în mass-media.
14. În vederea hirotoniei, personalul monahal este îndatorat să promoveze examenul de titularizare (capacitate preoțească). În vederea înscrierii, personalul monahal va prezenta dosar de acte cuprinzând și recomandarea starețului, precum și aprobarea chiriarhului. Pentru candidații monahi, la propunerea *Sectorului Exarhat*, Chiriarhul va aproba o programă și o bibliografie suplimentară, iar din comisia de examinare va face parte și Exarhul mănăstirilor sau clerici monahi doctori sau doctoranzi în teologie.
15. Nu se acordă dispense pentru reducerea vechimii în preoție și a stagiilor dintre grade pentru personalul clerical, cu excepția cazurilor în care preoții obțin definitivarea și gradul II cu media 10 sau au o activitate misionară cu totul deosebită (construcție de biserici, activitate filantropică, culturală, educațională), caz în care se pot prezenta cu un an mai devreme față de perioada prevăzută;
16. Preoții care depășesc limita maximă de 5 ani de la titularizare și nu obțin gradul definitiv vor fi menținuți pe post, dar nu vor putea promova până la obținerea acestui grad.
17. Preoților aflați sub sancțiune administrativă sau disciplinar-bisericească nu li se aprobă înscrierea la *definitivare, gradul II și gradul I*, până la ridicarea sancțiunii.
18. Certificatele de acordare a gradelor profesionale se aprobă de Sfântul Sinod pe formulare tipizate.
19. Centrele de perfecționare la care sunt arondate mai multe eparhii pot organiza, anual, serii suplimentare de cursuri, potrivit cu cerințele locale.
20. La cursurile preoțești de perfecționare vor participa profesori examinatori de la toate facultățile de teologie din *Mitropolie*, existând și posibilitatea invitării unor profesori de teologie de la celelalte Centre de perfecționare mitropolitane din țară, cu binecuvântarea chiriarhilor de la *Centrele mitropolitane* în cauză. Arondarea eparhiilor la *Centrele de perfecționare pentru gradele profesionale*, aprobate de Sfântul Sinod, este următoarea:

- a. **Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București:** Arhiepiscopia Bucureștilor, Arhiepiscopia Tomisului, Arhiepiscopia Târgoviștei, Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, Arhiepiscopia Dunării de Jos, Episcopia Sloboziei și Călărașilor, Episcopia Alexandriei și Teleormanului, Episcopia Giurgiului și Episcopia Tulcii;
Extensia de la Roma, Italia, a Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București: Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Europei Occidentale, Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Germaniei, Austriei și Luxemburgului, Episcopia Ortodoxă Română a Italiei, Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei, Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord;
- b. **Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității din Iași:** Arhiepiscopia Iașilor, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, Arhiepiscopia Romanului și Bacăului și Episcopia Hușilor;
Extensia de la Chișinău, Republica Moldova, a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității din Iași: Arhiepiscopia Chișinăului, Episcopia de Bălți, Episcopia Basarabiei de Sud;
- c. **Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu:** Arhiepiscopia Sibiului, Arhiepiscopia Alba Iuliei, Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei, Episcopia Covasnei și Harghitei și Episcopia Devei și Hunedoarei;
- d. **Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Cluj-Napoca:** Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului și Episcopia Sălajului;
- e. **Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Craiova:** Arhiepiscopia Craiovei, Arhiepiscopia Râmnicului, Episcopia Severinului și Strehaiei și Episcopia Slatinei și Romanaților;
- f. **Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Timișoara:** Arhiepiscopia Timișoarei, Arhiepiscopia Aradului, Episcopia Caransebeșului, Episcopia Daciei Felix și Episcopia Ortodoxă Română a Ungariei.
21. Prezentă Metodologie pentru obținerea gradelor profesionale și Precizările adiționale (comune pentru personalul clerical cu studii medii și studii superioare) intră în vigoare după aprobarea lor de către Sfântul Sinod.
22. Tematicile pentru pregătirea personalului clerical în vederea obținerii gradelor profesionale se aprobă de către sinoadele mitropolitane pe baza *Programei-Cadru* aprobate de Sfântul Sinod, la care se pot adăuga teme de interes local.

PROGRAMA-CADRU PENTRU ORGANIZAREA CURSURILOR PREOTEȘTI
ÎN VEDEREA OBTINERII GRADELOR PROFESIONALE¹

1. Analiză și critică din perspectiva Tradiției ortodoxe a consumismului ca ideologie dominantă în contextul societății contemporane;
2. Impactul fenomenului secularizării în viața Bisericii și lumii contemporane;
3. Rolul religiei în postmodernitate. Destinul religiilor într-o lume secularizată;
4. Promovarea valorilor familiei tradiționale în contextul ideologic actual;
5. Impactul fenomenului migrației și identificarea unor soluții misionar-pastorale pentru familiile împărțite: copii și tineri rămași acasă, părinte/părinți plecați la lucru în străinătate etc.;
6. Valoarea identității și demnității persoanei, precum și a vieții personal-comunitare în contextul sistemului tehnologic actual, mai ales televizual și virtual;
7. Bioinginerii și biotehnologii. Provocări, riscuri și manipulări;
8. Provocări ale noilor mișcări pseudo-religioase și pseudo-spirituale (riscul substituirii duhovnicului cu psihologul sau psihanalistul, radiestezia, metempsihoză, vrăjitorie, ocultism și magie, tendințe gnostice și New Age, esoterism și sincretism etc.) și răspunsuri din perspectiva Tradiției ortodoxe;
9. Ateismul actual și apologia creștină contemporană;
10. Strategii misionare privind revitalizarea vieții parohiale în societatea românească actuală;
11. Biserica Ortodoxă Română: organizare actuală, activitate social-filantropică, educațională, culturală, edilitară și media;
12. Cunoașterea legislației civile actuale, a actelor normative și a protocoalelor cu incidență în domeniul libertății religioase și regimului general al cultelor, a învățământului religios și teologic, a patrimoniului bisericesc, a raportului dintre Biserică și Stat sau diferite instituții ale Statului, a disciplinei financiare.

¹ Teme aprobate prin hotărârea sinodală nr. 7.012/2014.